

jo ikke Tale om for Djebliffet, men altsaa der erhverves Plads til at Frederiks Hospital kan flyttes ud paa Fællederne, og derved kommer man nødvendigvis ind paa en fuldstændig Afsløsning af hele Fælledspørgsmaalet. Det glæder mig, som sagt, fordi jeg er overbevist om, som jeg altid har været, at det er den eneste fornuftige Vej at gaa for at faa alle disse Spørgsmaal løste, som dog staa i mere eller mindre nøje Forbindelse med hinanden. Forøvrigt skal jeg tillige erkende, at den Kontrakt, der nu ligger for, økonomisk set — i andre Henseender kan jeg naturligvis høre mine Tvivl paa enkelte Punkter — er ubetinget fordelagtigere for Staten end den, der har foreligget tidligere. Det kan ikke nægtes, det er den; Staten faar mere for mindre, end efter den forrige Kontrakt. Naar der nu indvendes — og det er den eneste Indvending, jeg egentlig praktisk har hørt fremført i Dag — at man dog alligevel skulde tage under fornyet Overvejelse, om det ikke var bedst at ombygge Frederiks Hospital paa den Plads, hvor det ligger, og om det ikke var bedst fuldstændig at lade Fælledspørgsmaalet hvile og lade Fællederne forblive som Kommuniens Ejendom og med den Servitut til Fordel for Krigsministeriet, som nu hviler derpaa, og saa søge, om det skulde vise sig nødvendigt, at erhverve de nødvendige Grunde til ny Militæretablissementer længere borte enten Nord paa eller Vest paa, saa skal jeg her lige over for sige: Det er ganske vist, at Kommissionsbetænkningen viser, at dette er muligt, men det forekommer mig ogsaa, at Kommissionsbetænkningen noksom viser, at det tillige vil være den dyreste Maade at komme ud af Forlegenheden paa, som tænkes kan. Thi hvad er det, der vil være Tale om? der vil være Tale om at ombygge Frederiks Hospital med en Bekostning af noget over 2 Millioner, — at indløbe Grundene dels til denne Ombygning, dels til de lægevidenskabelige Anstalter og Fødselsstiftelsen, der kan regnes for mindst 1 Million Kr. — at bygge disse Anstalter, Fødselsstiftelsen og de lægevidenskabelige Anstalter til et Beløb af 2 Millioner Kr.; det giver lidt over 5 Millioner; — og dernæst at miste Grunden, hvor Frederiks Hospital nu ligger, og som i det Tilfælde, man flytter det ud til Fællederne, kan sælges — denne Grund, som af Kommissionen er anslaaet til 2 Millioner, hvilket jeg efter min bestemte Overbevisning tror er meget for lavt anslaaet. Jeg er overbevist om, at hvis denne Grund bliver anvendt fuldtud økonomisk, skal der komme meget mere ud af den end 2 Millioner, snarere de 4 Millioner, vi i gamle Dage beregnede, men i alt Fald

lad os sige 3. Se det giver i virkelig Udgift for Staten for at lade Hospitalet blive, hvor det er, og ombygge det, saaledes som Lægerne fordrer det, og tillige indrette de lægevidenskabelige Anstalter, som de skulle være — det giver en Sum af 7 eller snarere 8 Millioner. Jeg tror, at lige over for denne Sum er det ret naturligt, at Kommissionen har forladt denne Tanke og er gaaet tilbage til den anden, til den, om jeg maa sige, ældre Tanke at flytte ud til Fællederne. Hvad dernæst de militære Etablissementer angaar, ja da er det jo vanskeligere at sige, hvad der rent økonomisk set kan vindes eller tabes ved at flytte dem lidt længere ud eller delvis lade dem blive paa Fællederne paa de Pladser, som erhverves ved denne Kontrakt. Der er dog i hvert Fald Sandsynlighed for, at det bliver dyrere at flytte dem længere ud, i hvert Fald naar Grunderhvervelsen lægges til det, som der her er Tale om at anvende. Naturligvis ved jeg meget vel, at man lige overfor alt det, der saaledes siges, kan paa staa: Ja, men det, vi overlade Kommunen, har en saa uhyre Værdi, at vi slet ikke kunne gaa ind paa det. Men for det første maa det nu siges, at disse uhyre Værdier, som skulle fremkomme i Løbet af et halvhundredte Aar, i Løbet af een eller to Menneskealdre, er det ikke værd at tale saa meget om, thi der skal anvendes ganske overordentlig store Penge for at bringe dem i en saadan Stand, at de kunne indbringe noget. Dels tager dette lang Tid, og dels kan intet Menneske sige nu, om Kommunen virkelig vil faa en saadan god økonomisk Anvendelse for dem, som man nu tænker sig det, thi det kommer jo an paa, om Kjøbenhavn — jeg haaber, at det vil ske — vil udvide sig nogenlunde i samme Forhold, hvori den har udviklet sig i den sidste Snæs Aar. Jeg ser derfor ikke rettere end, at fra et økonomisk Standpunkt betraget er det Forslag, der nu foreligger os, saa fordelagtigt for Statskassen som muligt. Naar jeg dernæst skal se herpaa, hvorledes man tænker sig det Areal anvendt, som erhverves, saa er jeg ganske vist ikke fuldstændig saa tilfreds, som naar jeg ser Sagen fra dens økonomiske Side. Jeg ser ikke rettere end, at den, om jeg maa sige, kultusministerielle Side af Forslaget har lidt nogen Skade og ikke saa lidt endda ved den Forandring af Kontrakten, som der nu er Tale om, sammenlignet med Kontrakter, som der var Tale om i tidligere Aar. Tidligere skulde Kultusministeriet erhverve dels en Grund for Frederiks Hospital paa 35 End. Land og dels en Grund paa en 12—13 End. Land til derpaa en Gang i Tiden at kunne opføre